UUTISET

Helsinkiläiset asuvat yhtä ahtaasti kuin 40 vuotta sitten. **TOIMITUSJOHTAJA PASI HOLM, PTT**

Epävarma talous heijastuu omakotitalojen kauppoihin

Myyntiajat venyvät yli kolmeen kuukauteen. Hinnat laskevat varsinkin etelässä.

MARKKU VUORIKARI

Omakotitaloja ja asunto-osakkeita oli myynnissä ikkunan täydeltä Nurmijärvellä perjantaina.

Epävarma taloustilanne heijastuu omakotitalojen hintoihin ja kauppaan. Kerrostalojen pienet huoneistot menevät edelleen nopeasti kaupaksi.

Omakotitalojen myyntiajat venyivät alkusyksystä useimmiten yli sataan päivään. Kalliita kauppoja pohditaan ja hintoja vertaillaan.

”Omakotitalot ovat suuria ja arvokkaita”, toimitusjohtaja **Jukka Malila** Kiinteistövälitysalan keskusliitosta sanoo.

Hinnat laskivat selvästi Helsingin seudulla

Omakotitalojen kaupat vähenivät. Niiden hinnat laskivat koko maassa. Seuranta ei tosin ole niin ajantasaista kuin osakehuoneistojen.

Helsingissä ja sen kehyskunnissa omakotitalojen hinnat laskivat jopa kahdeksan prosenttia. Muualla maassa ne halpenivat vuodessa 0,6 prosenttia.

Kehittämispäällikkö **Ilkka Lehtinen** Tilastokeskuksesta sanoo verottajan lähettävän heille viiveellä tiedot asuntokauppojen varainsiirtoveroista.

Viimeisimmät tiedot omakotitalojen kaupoista ovat keväältä ja alkukesästä.

Kerrostaloista ja rivitaloista kiinteistövälittäjät ilmoittavat suoraan.

Asuntojen hintakehitys on Lehtisen mukaan tasaista muualla Suomessa pääkaupunkiseutuun verrattuna. Siellä hinnat pomppaavat ylös ja taantuman tullessa laskevat.

Toimitusjohtaja **Pasi Holm** Pellervon taloustutkimuksesta PTT:stä laskee muun maan hyötyneen Suomen vaurastumisesta toisin kuin helsinkiläisten.

”He asuvat yhtä ahtaasti kuin 40 vuotta sitten.” Muut suomalaiset ovat laajentaneet asuinalaansa.

Asuntojen kovat hinnat vievät Holmin mukaan pääkaupunkilaisten rahoja muulta elämiseltä.

Pienistä asunnoista kilpaillaan

Syyskuussa vanha asunto kerrostalossa maksoi melkein 3 500 euroa neliöltä pääkaupunkiseudulla. Muulla Suomessa neliöhinta oli puolet, 1 400 euroa.

”Oikea hinnoittelu on nykytilanteessa erityisen tärkeää”, Malila painottaa.

Pienet ja hyväkuntoiset asunnot kiinnostavat ostajia. Niistä jopa kilpaillaan. Hyvin tehty remontti on kilpailuetu. Huono kunto venyttää kaupantekoa.

Vanhoissa kerrostaloissa ja rivitaloissa asunnot kallistuivat syyskuussa kahden prosentin vauhtia, pääkaupunkiseudulla hieman yli ja muualla maassa alle.

Hintojen nousu oli hitaampaa kuin inflaatio, joten vanhojen asuntojen reaalihinnat laskivat. Uudet asunnot hinnoitellaan selvästi ronskimmin.

Matala korkotaso houkuttelee asuntokauppoihin varsinkin nuoria perheitä. He eivät ole menettäneet uskoa omaan talouteensa. Työllisyys on hyvä.

Lehtinen epäilee aikaa myöten lomautusten ja irtisanomisten lisääntymisen vaikuttavan ilmapiiriin psykologisesti. Pankit ovat kiristäneet lainanantoa.

Malila laskee osakehuoneistoista tehtävien kauppojen vähenevän viitisen prosenttia viime vuodesta. Omakotitalojen kauppa hiljenee kymmenisen prosenttia.

JUHANI VIITALA

Lomitusrahojen käytössä tutkitaan epäselvyyksiä

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa selvitetään muutaman paikallisyksikön epäselviä ratkaisuja maatalousyrittäjien lomitusrahojen käytössä.

Selvittelyssä on tiettävästi joitakin tapauksia. Niissä tarkistetaan, onko paikallisyksikössä myönnetty vuosilomaa tai sijaisapua lain vastaisesti.

”Joitain takaisinperintöjä saattaa tulla”, johtaja **Antti Huhtamäki** Melasta ennakoi.

Kovin suurista summista ei Huhtamäen mukaan ole kyse. Jotain huomautettavaa saattaa silti seurata.

Asiassa tehdään Melassa päätöksiä vielä tämän vuoden puolella.

Tulkinnat vaihtelevat

Mela tarkastaa lomitusrahan käyttöä noin kymmenessä paikallisyksikössä vuosittain. Lomitusten järjestäjäkunnalta saatetaan pyytää näkemystä.

Lomituspalvelulain pykäliä täsmennettiin viime vuoden alusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjeisti lomitusrahojen käyttöä.

Kuntatarkastuksia lisättiin, ja Mela sai lisää toimivaltaa takaisinperintään.

Tarkastuksissa on Huhtamäen mukaan kyse erilaisista lomituspalvelulain tulkinnoista. Kunnan selvitys yleensä riittää. Aina hyvää vastinetta ei löydy.

Hallitusneuvos **Riitta Kuusisto** sosiaali- ja terveysministeriöstä sanoo takaisinperintään mentävän, mikäli lomitus myönnettiin selkeästi vastoin säädöksiä. Ministeriö ja Mela keskustelevat ennen päätöstä.

Väärintulkintoja esiintyy yleisimmin pitkissä sijaisavuissa. Sitä saatetaan myöntää lain tarkoittamaa laajemmin.

Lomittajien opastuksessa havaitaan työajaksi lukemisen ongelmia. Ylityön korvauksissa tai kilometrikorvauksista ei niinkään ole kyse.

Lomansaajilta ei peritty

Vuosi sitten Mela peri vastuukunta Somerolta ja Honkajoelta takaisin huomattavia summia lomitusrahaa. Somerolla kyse oli 200 000 eurosta.

Virheellisesti myönnettyjä lomitusrahoja voidaan periä takautuvasti viisi vuotta. Summan suuruutta voidaan sovitella.

Paikallisyksikkö voi periä kustannuksia lomansaajalta, jos tämä antoi virheellisiä tietoja lomituspäätöstä varten.

”Viljelijä on periaatteessa velvollinen tarkistamaan lomituspäätöksen oikeellisuuden”, Huhtamäki huomauttaa.

Lomansaajalta perintä edellyttää lomituspäätöksen purkamista. Sitä haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Päätöksen purkua ei juuri ole haettu.

Honkajoki halusi kahden pitkittyneen sijaisavun purkamista. KHO ei löytänyt perusteita purkaa päätöstä kuten ei muissakaan vastaavissa tapauksissa.

JUHANI VIITALA

Säästöjen viemät työt huolestuttivat lomittajia Heinolassa

Maatalouslomittajat kantoivat syyskokouksessaan huolta työpaikkojensa vähenemisestä, kun hallitus säästää ensi vuonna lomituspalveluista.

Hallitus aikoo karsia viisi miljoonaa euroa lomituspalvelujen menoja ensi vuonna. Lomitusrahat ovat lähes kokonaan lomittajien palkkarahoja.

Maatalousyrittäjien samanaikaista lomapitoa lisätään. Sijaisavun maksuja korotetaan. Lomittajien työaikoja tehostetaan.

”Onhan se selvää, että lomituspäivät vähenevät”, puheenjohtajana vuoden loppuun asti toimiva **Raimo Pylkkönen** laskee.

Pylkkönen avasi lauantaina Heinolassa Maatalouslomittajat-yhdistyksen syyskokouksen. Työllisyysvaikutuksia ei pystytä vielä tarkkaan arvioimaan.

Pylkkönen uskoo viljelijämaksujen noston vähentävän sijaisavun käyttöä. Lomittajatyön tehostaminen merkinnee lisää osa-aikaisuutta.

Suuri osa maatalouslomittajista tekee muutaman tunnin työpäivää. Heidän työtuntinsa lasketaan kullekin lomitustilalle erikseen.

Samanaikaiset lomat toisaalta lisäävät lomittajien työtunteja. Yksi lomittaja lomittaa samalla kertaa yhteiselle lomalle patistetut viljelijät.

”Tässä korostuu lomittajan ammattitaito ja moniosaaminen.”

Pylkkönen kertoi kokousväelle lomittajayhdistyksen tehneen alkukesästä oman listan, miten lomituksessa säästetään. Lista toteutui melkein sellaisenaan.

”Pois jäi vain maksujen porrastaminen käytön mukaan tuetussa 120 tunnin lomituksessa.”

Riittääkö lomittajia tulevaisuudessa?

Pylkkönen on huolissaan uusien osaajien saamisesta maatalouslomitukseen. Keski-ikä alalla nousee. Moni nykyisistä lomittajista jää kohta eläkkeelle.

Pieni työaika ei edistä maatalouslomittajaksi hakeutumista. Työpäivä on kaksijakoinen. Lomitusalueet suurenevat ja työmatkat pitenevät.

”Mitenkä isoja lomituksen paikallisyksiköt ovat tulevaisuudessa”, Pylkkönen pohti.

JUHANI VIITALA

Raija Mäenpäästä uusi puheenjohtaja

Maatalouslomittajat ry:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin lauantaina **Raija Mäenpää** Kurikasta. Hän voitti selvin äänin vastaehdokkaansa **Raimo Åkerlundin**.

Mäenpää, 48, aloittaa tehtävässä ensi vuoden alussa. ”Valinta tuli vähän yllätyksenä. En ollut lähdössä haastamaan istuvaa puheenjohtajaa”, varapuheenjohtajana toimiva Mäenpää kertoo.

Tuleva puheenjohtaja lupaa edunvalvontaan ”pohjalaista naisenergiaa”. Etenkin työmatkoja koskevat hyvitykset pitää hänen mielestään saada kuntoon.

Osa hallituksen jäsenistä vaihtui nuorempiin ja naisten osuus kasvoi yhdellä. ”Aika kovaa tuuletusta tuli hallituksessakin.”

Naisvaltaiseen etujärjestöön kuuluu noin 3 200 jäsentä.

TARJA HALLA

Ensimmäinen Citymarket avataan Pietarissa ennen vuodenvaihdetta

Kesko ilmoitti viime keskiviikkona avaavansa ensimmäisen Citymarket-kokoluokan ruokakaupan Pietariin joulukuussa. Uutista on odotettu, sillä Kesko on kertonut tähyävänsä Pietarin ja Moskovan päivittäistavaramarkkinoille.

Laajeneminen itään on pääjohtaja **Matti Halmesmäen** mukaan yksi lähivuoden kolmesta painopisteestä kotimaan ruokakaupan osuuksien palauttamisen sekä sähköisen kaupankäynnin kehittämisen ohessa.

Halmesmäen mukaan Pietarin myymälä on ruokaosastoltaan Citymarketin tasoinen: valikoimassa panostetaan venäläisten arvostamiin tuoretuotteisiin, kasviksiin, lihatiskiin sekä paikan päällä leivottuihin leipiin.

”Menemme sinne laatu edellä”, hän kuvaa.

Suomalaisesta Citymarketista myymälä eroaa kuitenkin selvästi siinä, että käyttötavaraosastosta tulee pienempi. Ruokaosasto on kotimaiseen tapaan kooltaan 3 000–4 000 neliötä.

Koska Venäjällä ei ole logistiikassa käytössä samanlaisia keskusvarastoja kuin Suomessa, joka myymälään joudutaan Halmesmäen mukaan rakentamaan suuret varastotilat.

Keskon viestintäpäällikkö **Harri Utoslahti** vastaa MT:n lisäkysymyksiin, että Pietariin on tarkoitus avata yhteensä neljä ruokakauppaa tänä ja ensi vuonna. Siitä edetään noin kymmeneen myymälään vuoteen 2017 mennessä.

Kuinka suuri osa Pietarin ensimmäisen Citymarketin valikoimasta ostetaan suomalaisilta elintarvikevalmistajilta tai näiden Venäjällä omistamista yhtiöistä?

Utoslahden mukaan asiasta kerrotaan vasta kaupan avauksen yhteydessä.

Haaste kiehtoo niin Keskoa kuin Pietarissa hyvin pärjännyttä S-ryhmää, koska Venäjä ohittaa monta askelmaa kaupan rakenteessa harpatessaan tori- ja kioskikaupasta suoraan jättihalleihin.

Myynnin lisäys perustuu keskiluokan vaurastumiseen. Lisäksi eurooppalaisia päivittäistavarakaupan ketjuja vetää Venäjän talouskasvu, joka on selvästi muuta Eurooppaa parempaa.

KAIJALEENA RUNSTEN

LUKUJA

Kolmas ketju Venäjälle

Ruokakauppa on kolmas toimiala, jolla Kesko lähtee Venäjälle. Pietariin on tarkoitus avata yhteensä noin kymmenen myymälää viidessä vuodessa.

K-rautoja on 14, joista yhdeksän Pietarissa, kaksi Moskovan tuntumassa sekä kolme (Jaroslav, Kaluga ja Tula) sen läheisyydessä. Suunnitelmissa on avata 10 myymälää kolmen vuoden kuluessa.

Urheilukaupassa Kesko pyörittää 31 Intersport-myymälää, jotka sijaitsevat pääosin Pietarin ja Moskovan alueilla. Keskusliike lähti ensin Intersport-ketjuun osakkaaksi viime vuonna, mutta osti venäläisen kumppanin ulos huhtikuussa. Intersport-verkosto on tavoitteena kaksinkertaistaa vuoteen 2015 mennessä.

Kansainvälisen liiketoiminnan osuus Keskon liikevaihdosta on kasvanut tasaisesti. Se oli tammi-syyskuussa 18,6 prosenttia, mikä on prosentin enemmän kuin vuosi sitten samana aikana. Tähän luetaan mukaan rautakaupat Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Valko-Venäjällä.

VIERASKOLUMNI

Mullistaako 3D-tulostin tulevaisuuden?

Vuosi sitten pohdimme työryhmämme kesken, mitkä ilmiöt tai keksinnöt määrittelevät tulevaisuuden talouskasvua. Työkaverini mainitsi 3D-tulostimen.

Vajavaisella tekniikkatietämyksellä varustetusta taloustutkijasta ajatus kolmiulotteisesta tulostamisesta kuulosti melko käsittämättömältä ja jopa huvittavalta. Tapaus jäi mieleeni ja sen jälkeen tuo maaginen 3D-tulostin onkin nostettu esille useammassa eri lähteessä niin teknologian kuin talouden tulevaisuuden mullistajana.

3D-tulostin on tavallisen tulostimen kaltainen, mutta se mahdollistaa virtuaalisen mallin valmistamisen fyysiseksi esineeksi. Tulostin muodostaa mallin useista ohuista päällekkäisistä kerroksista.

Materiaalina tulostuksessa voidaan käyttää esimerkiksi metallia tai muovia.

Ensimmäiset 3D-tulostimet valmistettiin 2000-luvun alkupuolella, ja niitä on käytetty lähinnä prototyyppien nopeaan valmistukseen. Nyt teknologia ja kustannukset ovat kehittyneet niin, että laajemman ammattikäytön lisäksi tulostimia voidaan tarjota myös kotikäyttöön.

3D-tulostimesta on jopa maalailtu uuden teollisen vallankumouksen alullepanijaa. Tulostimen etuna on, että se ei tarvitse suurta tehdasrakennusta eikä tilaa vievää tuotantolinjaa, joten toiminnan ylläpitäminen tulee edullisemmaksi kiinteiden kustannusten laskiessa.

Lisäksi 3D-tulostin mahdollistaa yksilöllisten tuotteiden valmistamisen lähes yhtä edullisesti kuin suurempienkin erien. Uuden tulostusteknologian uskotaan myös laskevan kynnystä aloittaa tuotantotoiminta ja näin ollen tukevan innovointia.

Toisaalta on esitetty, että 3D-tulostuksella voisi olla myönteisiä työllisyysvaikutuksia. Uuden teknologian avulla osa kehittyviin maihin siirretystä tuotannosta voitaisiin palauttaa takaisin kehittyneisiin maihin.

Vaikka osa tuotannosta palaisikin takaisin lähtömaahansa, ei sillä kuitenkaan olisi kovin suura työllistävää vaikutusta, sillä 3D-tulostus käyttää selvästi vähemmän työvoimaa kuin perinteinen teollisuus.

Virtuaalinen mallintaminen tulee myös asettamaan immateriaalioikeudet ja patenttikäytännöt uusien haasteiden eteen.

Vielä tässä vaiheessa on vaikea nähdä, kuinka suuri menestys 3D-tulostin on tai mitkä sen vaikutukset ovat. Jos ja kun 3D-tulostin leviää laajempaan käyttöön, syntyy lyhyellä aikavälillä hyvin todennäköisesti voittajia ja häviäjiä pääoman ja työllisyyden jakautumisvaikutusten kautta.

Pitkällä aikavälillä tulostimen voidaan kuitenkin odottaa laajentavan talouden tuottomahdollisuuksia.

VEERA HOLAPPA on PTT:n ekonomisti.

veera.holappa@ptt.fi

Maatalouden kannattavuuskirjanpitoa 100 vuotta

Maatalouden kannattavuuskirjanpito alkoi sata vuotta sitten 122 maatilalla. Nykyisin mukana on tuhatkunta tilaa.

Kannattavuuskirjanpidon tulokset kertovat, miten Suomen maatilat pärjäävät. Lisäksi suunnitteilla olevien maatalouspolitiikan muutosten vaikutuksia voidaan laskea etukäteen todellisten tilojen tiedoilla.

Kirjanpitotiloilta lasketut tulokset vastaavat yli 40 000 tilan tuloksia. Se on toiminnaltaan aktiivisin kaksi kolmasosaa maatiloista.

”Kannattavuuskirjanpito tuo tärkeää tietoa maatalouspolitiikan suunnitteluun”, sanoo maa- ja metsätalousministeriön maatalousneuvos **Esa Hiiva** kannattavuuskirjanpidon 100-vuotisjulkaisussa. Se julkistettiin torstaina kannattavuuskirjanpidon 100-vuotisjuhlien yhteydessä.

”Viljelijöiden näkökulmasta lähitulevaisuuden kehitystä kuvaavien, mahdollisimman luotettavien tietojen tuottaminen on tärkeää”, MTK:n maatalouslinjan johtaja **Seppo Aaltonen** sanoo.

Kannattavuuskirjanpito on siihen osallistuville tiloille vapaaehtoista, mutta Suomelle pakollinen EU:n jäsenmaana.

Taloustohtori kertoo tulokset

Kannattavuuskirjanpidon tulokset ovat jokaisen nähtävillä Taloustohtori-verkkopalvelussa. Palvelussa voi verrata erilaisten tilaryhmien tuloksia keskenään ja saada vertailutietoa oman tilan talouden arviointiin.

Taloustohtori päivittää tuloksia ja ennusteita sitä mukaa kuin uutta tietoa kertyy. Taloustohtorin sivuilta on pääsy myös EU:n kannattavuuskirjanpidon tuloksiin.

HEIKKI VUORELA

www.mtt.fi

Uusi aluetoimittaja Hämeessä

Maaseudun Tulevaisuuden uusi aluetoimittaja **Henrik Schäfer** on aloittanut työnsä Hämeessä. Schäfer asuu ja työskentelee Hämeenlinnassa.

Hän toivottaa kiintoisat juttuvinkit tervetulleiksi.

Aiemmin Schäfer on työskennellyt MT:n metsä- ja verkkotoimittajana Simonkadulla Helsingissä.

MT:llä on yhteensä seitsemän aluetoimittajaa Suomessa ja kirjeenvaihtaja Brysselissä. Yhteystiedot löytyvät osoitteesta *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

MT

Henrik Schäfer
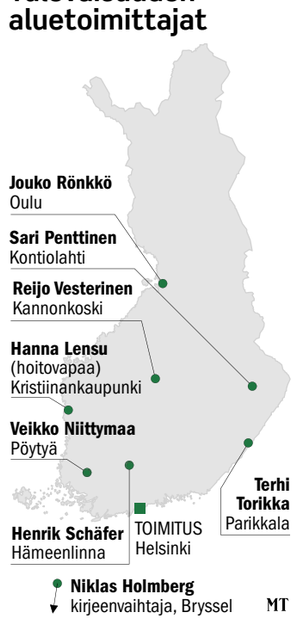
Maaseudun Tulevaisuuden aluetoimittajat